

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 388 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

4/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. szeptember 12-én meghatalmazott jogi képviselője útján előterjesztett **panaszát** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos meghatalmazott jogi képviselője útján 2017. szeptember 12-én postai úton terjesztett elő panaszt a 2017. augusztus 14-én vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában azt kérte a Testülettől, hogy a S. Rendőrkapitányság állományában lévő D. B. azon intézkedését vizsgálja ki, amelyet a panaszossal és családjával szemben foganatosított, és a panaszos sérelmére elkövetett jogsértést állapítsa meg.

2017. augusztus 14-én reggel 8 óra körül a panaszos élettársával és gyerekeivel a S., R. utca 60. szám alatt található albérletben tartózkodott, amikor vele szemben rendőri intézkedést – igazoltatást – foganatosítottak.

A rendőrök az ajtót hangosan verve ébresztették fel a panaszos családját. Az intézkedés erőszakos jellege a panaszos 12 napos, újszülött gyermekét olyannyira megriasztotta, hogy a rendőrök beengedését követően nagyobbik gyermeke az igazoltatás teljes ideje alatt sem tudta megnyugtatni. A cselekmény az egész családban riadalmat és értetlenséget keltett.

A rendőr emelt hangon követelte a panaszos élettársától és a panaszostól a személyazonosító okmányait. Ezt a hangnemet és hangerőt szintén nem érezték indokoltnak, mivel továbbberősítette a szituáció azon jellegét, mintha a panaszos és élettársa valamiféle bünt követtek volna el, amelyre vonatkozóan azonban felvilágosítást nem kaptak.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos nem tud magyarul, osztrák állampolgár, ezért nem értette, hogy a rendőr hozzá intézett kérdése mire vonatkozott, emiatt a rendőr a panaszost a családja előtt trágár szavakkal illette.

Az adatok ellenőrzését követően a rendőr szintén indokolás nélkül, fennhangon felszólította a panaszost, hogy adja át részére a telefonját, majd miután ezt nem volt hajlandó megtenni, erőszakkal próbálta tőle elvenni.

Arra a kérdésre, hogy mi volt az igazoltatás, és a verbális és fizikai agresszió tényleges oka és célja, egész idő alatt nem kaptak választ, vagy felvilágosítást.

A panaszos véleménye szerint a rendőr eljárása nem felelt meg a rendőri intézkedésre vonatkozó garanciális szabályoknak, visszaélést valósított meg, mely során a panaszos alapvető jogai sérelmet szenvedtek.

Az esetet követően a panaszos és élettársa a S. Rendőrkapitányságon megpróbálták szóban panaszt tenni, azonban az ügyeletet ellátó rendőr egyáltalán nem kívánt velük foglalkozni, a panaszt elbagatellizálta, írásba foglalását megtagadta.

2) A beadványhoz csatolta továbbá a panaszos az ügyvédi meghatalmazást, melyet az M. Ügyvédi Irodának adott.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A küldés leírása című dokumentum szerint 2017. augusztus 14-én 7 óra 5 perckor V. I. A. bejelentést tett a * Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint 9400 S. R. utca 60. szám alatti házába illetéktelenek költöztek be. Előzményként előadta, hogy kiadta a házat egy nőnek, két gyermekkel. Azonban beköltözött egy arab férfi is, akit nem tud kitenni. A férfi németül és arabul beszél. A bejelentő rendőri intézkedést kért. A bejelentő nem volt a címen, de elindult, körülbelül fél óra, míg odaér. Az arab férfi (a panaszos) a bejelentő szerint agresszív, szidja a kormányt, kiabál.

A helyszínre a S. 357-est irányították, D. B. r. főörzszászlós a helyszínről jelentette, hogy az albérlő és a főbérlő közti vita van, igazoltatást foganatosítottak, és jogi felvilágosítással zárták az intézkedést.

2) D. B. c. r. főörzszászlós 2017. október 12-én készült jelentésében az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedést.

2017. augusztus 14-én, szolgálata teljesítése során 8 óra 1 perckor a TIK ügyeletesének utasítására megjelent S., R. u. 60 szám alatt, mert ezt megelőzően V. I. A. S.-i lakos azt a bejelentést tette, hogy az albérletbe kiadott házába – engedélye nélkül – egy arab férfi költözött be.

A rendőr szolgálatát egyedül látta el, és mivel a bejelentés egy agresszív személyt jelölt meg, ezért az intézkedés biztonságos és eredményes lefolytatása érdekében az ügyelet utasítására, a bejelentés helyszínére K. O. r. őrmesterrel együtt indult.

Az intézkedést a rendőr, elmondása szerint az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 20.§ (2) bekezdésének megfelelően kezdte meg. A helyszínen, az ingatlan bejárata előtt meghallgatta a bejelentőt, aki elmondta, hogy a házat albérletbe adta ki egy nő és gyermeke részére, azonban a házba az albérleti szerződésben fel nem tüntetett arab származású férfi személy is beköltözött. Először nem volt kifogása a férfi odaköltözésével kapcsolatban, azonban később a ház tulajdonosi jogait nem engedte gyakorolni (udvarral kapcsolatos munkavégzéseket, növényápolás, kertgondozás, stb.), a saját háza udvarára sem engedte be őt, így haragos viszonyba került a családdal. A kertápolás akadályozása miatt hátránya keletkezett.

Határozott kérdése volt, hogy a család költözzön ki a házból, mert nem akart újra konfliktusba kerülni a házában lakó személyekkel, és nem akarta továbbhallgatni azt sem, hogy az arab férfi folyamatosan szidja Magyarországot, és Orbán Viktort, illetve elmondta azt is, hogy fél az agresszív panaszostól, attól tart, hogy sérelmére testi sértést fog elkövetni, ezért rendőri intézkedést kért. A bejelentő részére a rendőr a szükséges jogi felvilágosítást megadta, mely szerint az ügy polgári peres útra tartozik.

Ahhoz, hogy a rendőr eldöntse, hogy az ügyben szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetése megállapítható-e, a panaszos meghallgatása is indokolt volt, ezért csengő nem lévén a ház utcafronti részén – amely közvetlenül a gyalogjárda mellett található – az ablakon keresztül kopogtatott, melyre senki nem nyitott ajtót. Ezt észlelte a bejelentő is, majd közölte, hogy a ház udvarára nyíló bejárati

kapun menjen be a rendőr, majd a járdán 7-8 métert megtéve, a lépcsőn keresztül a ház bejárati ajtaján kopogtasson nagyobb erővel, mert a bérlők egyébként nem fogják meghallani a kopogást. A bejelentő gyerekekről nem tett említést.

Két-három kopogást követően kinyitotta az ajtót a bent tartózkodó nő (a panaszos élettársa), a panaszos társaságában. Eközben az ajtó előtt, a lépcsőn megállva látta a rendőr, hogy az ajtótól 4-5 méterre a második helyiségben egy felnőtt franciaágy közepén, hanyatt helyzetben egy csecsemő alszik. A gyermek nem ébredt fel, rajta kívül más alvó, vagy ébren lévő gyermeket nem látott. A rendőr az alvó gyermekre tekintettel halkán, mérsékelt hangerővel megkezdte az intézkedést az Rtv. 20.§ (2) bekezdésének megfelelően, majd közölte a bejelentés tényét.

A rendőr a házba nem ment be, az ajtón kívül maradt, de mivel nem akarta a beszélgetéssel az alvó gyermeket felriasztani, arra kérte a házban tartózkodó nőt és férfit, hogy menjenek ki. Az intézkedés lefolytatására így nem a házban került sor. A panaszos és élettársa a kérésnek eleget tettek, azonban amikor meglátták az utcán tartózkodó bejelentőt és a férjét, a rendőrt kikerülve a hozzájuk siettek. A házból más személy nem ment ki, gyereksírás sem hallatszott.

Az utcán a beszélgetés hirtelen vitává, hangos veszekedéssé vált, a feleket nem lehetett egymástól szétválasztani. Egymás szavába vágva mindenki a saját igazát, vélt sérelmeit vágta a másik arcába. A panaszos különösen agresszív, pökhendi, arrogáns magatartást tanúsított, kezeivel hadonászott, felsőbbrendűséget érzékeltetett, nem csak a bejelentő, hanem a rendőr irányába is.

Ahhoz, hogy érthető legyen közlése, a rendőr emelt hangnemet választott, mely eredményeként a kedélyek némileg lecsillapodtak, de továbbra is egymással kiabáltak a jelenlévők. A személyek magyarul és németül is beszéltek egymással. A rendőr németül meg tudja érteni magát, és mivel nem eljárás, hanem „csak” intézkedés történt, ezért tolmács kirendelését nem látta szükségesnek, hiszen az arab személy is láthatóan megértette az elmondottakat.

Az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) fokozott ellenőrzést, továbbá az egész ország területére vonatkozó III. fokozató terrorveszélyt rendelt el, azért az arab származású panaszos legális magyarországi tartózkodásának ellenőrzését indokoltan tartotta a rendőr. Az Rtv. 29.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján útlevele átadására szólította fel. A panaszos ennek eleget tett, az utcán parkoló gépkocsi utasteréből kivette, majd átadta az útlevelet.

A rendőr a szolgálati telefonon egyeztetett, illetve priorált a TIK ügyeletesével, amikor bal kéz irányából látott a felindult idegállapotban lévő panaszos kezében egy mobiltelefonnak látszó tárgyat, amit a rendőr irányába tartott. A panaszos nem mondta, hogy az eszközzel mi a szándéka, a rendőr számára nem volt egyértelmű, hogy azzal mit akart, ezért az intézkedés eredményes és biztonságos befejezése érdekében felszólította, hogy az eszközt rakja le (az Rtv. 17.§ (1) bekezdés és 19.§ (1) bekezdés értelmében).

A panaszos bár megértette a felszólítást, a tárgyat csak akkor tette el a zsebébe, amikor a rendőr egyet az irányába lépett, hogy még egyszer felszólítsa, de semmilyen erőszak, vagy tettelegesség, fizikai érintkezés ennek érdekében nem történt, a rendőr meg se próbálta elvenni a telefont. A rendőr kezei is foglaltak voltak, a szolgálati telefont és az útlevelet tartotta bennük. Egyébiránt a rendőr megjegyezte, hogy a panaszosztól élettársa is kérte a tárgy elrakását. Az eszközt ezt követően a panaszos nem vette elő, de nem is akarta.

Eközben még mindig tartott a panaszos adatainak ellenőrzése, a rendőr visszakérdezett a születési hónapjára, amire szándékosan nem válaszolt. A rendőr a szituációt a „durva” szóval minősítette. Erre a panaszos felháborodva számonkérte, hogy miért mondta, hogy „k***a”. A félreértést a rendőr azon nyomban tisztázta a panasossal.

Ezután a kedélyek teljesen lenyugodtak, sőt, miután a bérlők megértették, hogy a házból muszáj elköltözniük, még a rendőr jelenlétében szóbeli egyezség született arról, hogy cserébe maradéktalanul megkapják a korábban fizetett kaució összegét. A tulajdonos körülbelül 14 napos kiköltözési határidőt szabott meg, és a rövid határidő újabb vitát generált, a bérlők arra hivatkoztak, hogy ennyi idő alatt nem fognak maguknak másik albérletet találni.

Az ügyben a meghallgatott személyek elmondása alapján sem szabálysértés, sem bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható, az intézkedést a jogi felvilágosítás megadásával zárta a rendőr.

A házból az udvarra gyereksírás nem hallatszott ki, sem az anya, sem az apa nem ment be a házba, és nem hivatkoztak arra, hogy a házban alvó gyerekek közül felébredt volna valamelyik, vagy ellátásra, gondoskodásra szorulnának.

A további konfliktus megelőzése érdekében arra törekedett a rendőr, hogy minél hamarabb lezárja a vitát, és a feleket tájékoztatta, hogy a vita polgári peres útra tartozik, majd az intézkedés végén a feleket tájékoztatta a panasztételi lehetőségükről. A tájékoztatást a bérlők minden biztonnal megértették, mert még aznap találkozott velük a rendőr a S.i Rendőrkapitányság épületében. A panaszos akkor azzal vádaskodott, hogy a bejelentő irányába elfogult a rendőr, mert biztos a barátja, hiszen véleménye szerint ilyen vitába nem keveredhetett volna bele a rendőr. A panaszos élettársa azzal vádaskodott, hogy „k***a anyázta” a panaszost a rendőr. Egyben közölte, hogy a váróteremben tolmácsra várnak, és fel fogják jelenteni a rendőrt elfogultság miatt. A rendőr kihangsúlyozta, hogy az ügyben szereplő személyek egyikét se ismerte korábban, közülük egyikkel sincs baráti, vagy haragos viszonyban.

2) A Testület K. O. J. r. őrmester 2017. október 15-én készült jelentéséből az előző pontban ismertetettekhez képest tartalmában kiegészítő információk ismertetésére szorítkozik.

A telefonnal kapcsolatban a r. őrmester megjegyezte, hogy miközben D. B. r. főörzszászlós a TIK-kel egyeztetett telefonon, a r. őrmester észlelte, hogy a panaszos előveszi a telefonját, és videofelvételt akar készíteni. A panaszost megkérték, hogy tegye el a telefont, mivel intézkedés alatt áll, aminek a panaszos eleget is tett a rendőrök és az élettársa kérésének eleget téve.

3) Az intézkedést követően a panaszos és élettársa megjelentek a S.i Rendőrkapitányságon, ahol M. I. r. alezredes panaszfelvevőként dolgozott a 2017. augusztus 14-én. Jelentésében az alábbiak szerint foglalja össze a kapitányságon történeteket.

A hét első munkanapján történt az eset, sok ügyfél volt a váróhelyiségben, így előfordult, hogy hosszabb, rövidebb ideig várakoznia kellett az ügyfeleknek. Ezen a napon több személy is megfordult az alezredesnél, de a panaszos, vagy élettársa panasszal nem fordult hozzá, illetve erről nem volt tudomása. Olyan személy, akinek a rendőrség Bűnügyi Osztályához kapcsolódó panaszát elutasította, vagy bármely ügyben a panasztételi lehetőségét illetően a felvilágosítást nem adta volna meg, nem volt.

4) Sz. J. r. ezredes kapitányságvezetői átiratában az előző pontokkal megegyező tartalommal foglalta össze a történeteket, ezért ezen dokumentum ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A rendőri tájékoztatás szerint 2017. augusztus 14-én 7 óra 5 perckor V. I. A. bejelentést tett a * Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint 9400 S. R. utca 60. szám alatti házába illetéktelenek költöztek be. Előzményként előadta, hogy kiadta a házat egy nőnek, két gyermekkel. Azonban beköltözött egy arab férfi is, akit nem tud kitenni. A bejelentő rendőri intézkedést kért. Az arab férfi (a panaszos) a bejelentő szerint agresszív, szidja a kormányt, kiabál.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat

az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Valamennyi rendőrségi irat egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy a bejelentő házába illetéktelen személy költözött, akit a tulajdonos nem tud kitenni a házból, és aki akadályozza a kertbe történő bejutását. A fentiek alapján megállapítható, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel, mégpedig a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 221. § (1) bekezdése szerinti magánlaksértésé, mely szerint, aki más lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével bemegy, illetve ott bent marad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (3) Aki mást megakadályoz abban, hogy lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen, a) ha az (1) bekezdésben meghatározott módon követi el, az (1) bekezdés szerint, b) ha a (2) bekezdésben meghatározott módon követi el, a (2) bekezdés szerint büntetendő.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bejelentés nyomán fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A Testület kimondta tehát, hogy a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben foganatosított igazoltatást.

A rendőrségi iratok alapján az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) fokozott ellenőrzést, továbbá az egész ország területére vonatkozó III. fokozató terrorveszélyt rendelt el, azért az arab származású panaszos legális magyarországi tartózkodásának ellenőrzését indokoltan tartotta a rendőr. Az Rtv. 29.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján útlevele átadására szólította fel. A panaszos ennek eleget tett, az utcán parkoló gépkocsi utasteréből kivette, majd átadta az útlevelet.

A fenti tényállási elemek alapján a Testület rögzíti, hogy a rendőrséghez olyan tartalmú bejelentés érkezett, amely alapján felmerült a gyanú, hogy a panaszos tulajdonában álló lakásban illegálisan Magyarországon tartózkodó, harmadik országbeli személy lehet.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint, a rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

A fentiek tekintetében megjegyzendő, hogy az igazoltatás jogszabályi lehetősége akkor áll fenn többek között, ha a tartózkodás jogszerűségét kell ellenőrizni. Az Rtv. igazoltatásra vonatkozó rendelkezése tehát a tartózkodás jogszerűségének - és ennek érdekében a személyazonosság – megállapítását egyértelműen olyan körülményként kezeli, amelynek érdekében a rendőr korlátozhatja az intézkedés alá vont személy alapvető jogát.

A Testület álláspontja szerint a rögzített történeti tényállás (azaz a rendőrséghez tett bejelentés tartalma alapján megkezdett intézkedés során észlelt körülmény) alapján felmerült az alapfokú gyanú arra vonatkozólag, hogy a panaszos tulajdonában álló ingatlanban jogellenesen Magyarországon tartózkodó személy lehet. Mindezek alapján a Testület véleménye szerint egyértelműen olyan körülményt hoztak a rendőrség tudomására, amely felveti az közrend sérelmének lehetőségét, ami megalapozza az Rtv. 29.§-ában foglalt igazoltatás lehetőségét.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök jogszerűen fogatosították az igazoltatást, ezáltal nem sérült a panaszos tisztesség eljárásához fűződő joga.

3) A Testület vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben az intézkedés során alkalmazott hangnemet és a bánásmódot.

A panaszos állítása szerint a rendőri intézkedés erőszakos volt, nem megfelelő hangnemben zajlott, továbbá elmondása szerint az egyik rendőr trágár szavakat használt a gyermekei előtt.

Az intézkedő rendőrök határozottan cáfolták a nem megfelelő hangnem alkalmazását, sőt éppen a panaszos viselkedését írták le agresszívként, a rendőri álláspont szerint pökhendi, arrogáns magatartást tanúsított, kezeivel hadonászott, felsőbbrendűséget érzékeltetett, nem csak a bejelentő, hanem a rendőr irányába is. Ahhoz, hogy érthető legyen közlése, a rendőr emelt hangnemet választott, mely eredményeként a kedélyek némileg lecsillapodtak. Miközben tartott a panaszos adatainak ellenőrzése, a rendőr visszakérdezett a születési hónapjára, amire szándékosan nem válaszolt. A rendőr a szituációt a „durva” szóval minősítette. Erre a panaszos felháborodva számonkérte, hogy miért mondta, hogy „k***a”. A félreértést a rendőr azon nyomban tisztázta a panaszossal. Kihangsúlyozták továbbá az intézkedő rendőrök, hogy éppen a panaszos gyermekére tekintettel nem a házon belül fogatosították az intézkedést, hanem megkérték a panaszost, hogy menjen ki velük a ház elé.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a

rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani, így a tényállás rekonstruálására nem volt lehetősége. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelmének vonatkozásában megnyugtatóan nem foglалhat állást.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

4) A Testület vizsgálata körébe vonta a panaszos mobiltelefonjával történt eseményeket.

A panaszos előadása szerint az intézkedő rendőr fennhangon felszólította, hogy adja át a telefonját, majd miután ezt nem volt hajlandó megtenni, erőszakkal próbálta tőle elvenni.

A rendőri álláspont szerint a panaszos az intézkedés közben elővette telefonját, és videofelvételt próbált készíteni az intézkedésről. A panaszost megkérték, hogy tegye el a telefont, mivel intézkedés alatt áll, a panaszos ezt teljesítette is, a rendőrök és az élettársa kérésének eleget téve.

Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései – és az annak alapján kiadott egyedi utasításban meghatározott célok – csak a közbiztonságra veszélyes tárgyak felkutatását teszik lehetővé, a mobiltelefon azonban ilyennek semmiképpen sem tekinthető. Ugyancsak nem fogadható el a telefon ellenőrzésének jogalapjaként a konkrét esetben az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésében foglalt rendelkezés sem, mert a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy – időleges – elvételére és adatainak rögzítésére. Amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja, úgy személyi szabadságot korlátozó intézkedés egyidejű foganatosítása mellett, sor kerülhetett volna a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján valamely tárgy – adott esetben a mobiltelefon – visszatartására, lefoglalására, majd az adatainak rögzítésére, azonban a panaszossal szemben ilyen cselekmény elkövetésére vonatkozó megalapozott gyanú nem merült fel. Jelen ügyben a rendőri álláspont teljes mértékben ellentmond a panaszosi előadásnak, a rendőrök állítása szerint nem állt szándékukban elkérni a panaszostól a telefont, erre tekintettel pedig erőszakot sem alkalmaztak vele szemben. Mindezek alapján nem megállapítható, hogy a panaszos telefonját a rendőrök el akarták volna tőle venni.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani, így a tényállás rekonstruálására nem volt lehetősége. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszostól a telefonját végül nem vették el, hiszen ebben egyezik a rendőrségi és a panaszosi előadás.

Abban a vonatkozásban, hogy a panaszostól megpróbálta-e elvenni a telefonját az egyik intézkedő rendőr a Testület – a bizonyítékok csekély voltára való tekintettel – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz és a személyes adatainak védelméhez való jogának sérelme ebben az aspektusban nem megállapítható.

5) A Testület vizsgálta, hogy amikor a panaszos az intézkedést követően megjelent a S. Rendőrkapitányságon, milyen felvilágosítást kapott a panaszvételi jogával kapcsolatban.

A panaszos előadása szerint megpróbáltak a kapitányságon szóban panaszt tenni, azonban az ügyeletet ellátó rendőr egyáltalán nem kívánt velük foglalkozni, a panaszt elbagatellizálta, írásba foglalását megtagadta.

M. I. r. alezredes panaszfelvevőként dolgozott a 2017. augusztus 14-én. Jelentése szerint a hét első munkanapján történt az eset, sok ügyfél volt a váróhelyiségben, így előfordult, hogy hosszabb, rövidebb ideig várakoznia kellett az ügyfeleknek. Ezen a napon több személy is megfordult az alezredesnél, de a panaszos, vagy élettársa panasszal nem fordult hozzá, illetve erről nem volt tudomása. Olyan személy, akinek a rendőrség Bűnügyi Osztályához kapcsolódó panaszát elutasította,

vagy bármely ügyben a panasztételi lehetőségét illetően a felvilágosítást nem adta volna meg, nem volt.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint *a*) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy *b*) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően *ba*) az országos rendőrfőkapitány, *bb*) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy *bc*) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el. (2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül – abban a kérdésben, hogy zajlott-e kommunikáció az ügyeletes és a panaszos között, és amennyiben igen, milyen tartalmú tájékoztatásra került sor – amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani, így a tényállás rekonstruálására nem volt lehetősége.

Erre tekintettel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a panaszosnak a panasztételi lehetőségével kapcsolatban, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A Testület kimondta tehát, hogy a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök jogszerűen foganatosították az igazoltatást, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a vele szemben alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében. Abban a vonatkozásban, hogy a panaszostól megpróbálta-e elvenni a telefonját az egyik intézkedő rendőr a Testület – a bizonyítékok csekély voltára való tekintettel – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz és a személyes adatainak védelméhez való jogának sérelme ebben az aspektusban nem megállapítható. A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a kapitányságon a panaszosnak a panasztételi lehetőségével kapcsolatban, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag